

Sygn. akt II Cz 1449/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski (spr.)

Sędziowie: SO Violetta Osińska

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi wierzyciela (...)S.z siedzibą w G.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu – R. J. w postaci zaniechania uzupełnienia postanowienia z dnia 30 grudnia 2013 roku o umorzeniu postępowania i ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, w sprawie Km 817/11

przy udziale dłużnika M. T.

na skutek zażalenia dłużnika i wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 10 kwietnia 2014 roku, w sprawie I Co 180/14

postanawia:

- 1. zmienić punkt II zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zasądzić od dłużnik M. T. na rzecz wierzyciela (...)S.z siedzibą w G. kwotę 160 (sto sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego,**
- 2. oddalić zażalenie dłużnik na punkt II zaskarżonego postanowienia,**
- 3. w pozostałej części odrzucić zażalenie dłużnik,**
- 4. zasądzić od dłużnik na rzecz wierzyciela kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Świnoujściu (sygn. akt I Co 180/14) wydanym na skutek skargi wierzyciela na czynność komornika polecił komornikowi uzupełnienie pkt 2. postanowienia z dnia 30 grudnia 2013 roku w przedmiocie umorzenia postępowania i ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 817/11, w zakresie poniesionych przez wierzyciela kosztów zastępstwa procesowego w egzekucji, ze wskazaniem w jakim zakresie koszty te zostały ściągnięte od dłużnika, w jakiej kwocie pozostają niepokryte oraz kogo i na czyją rzecz koszty te obciążają w zakresie w jakim nie zostały ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem (pkt I); zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie wskazał, że komornik niesłusznie nie uwzględnił kosztów zastępstwa w postanowieniu umarzającym postępowanie egzekucyjne i ustalającym ostatecznie koszty tego postępowania, skoro

te koszty są celowymi kosztami egzekucji. Zasadnicze znaczenie zdaniem Sądu Rejonowego ma ustalenie czy takie same skutki prawne, tj. uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych przynosi umorzenie postępowania na wniosek jego dysponenta i umorzenie postępowania egzekucyjnego z urzędu. Sąd wskazał, że myśl art. 826. kpc umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna. Umorzenie postępowania egzekucyjnego nie może naruszać praw osób trzecich. Sąd podniósł, że literalne brzmienie tego przepisu wskazuje, że ustawodawca nie rozróżnia tutaj różnych skutków w zależności od przyczyny, dla której postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Skoro postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie zostało umorzone z mocy prawa na podstawie art. 823 kpc, oznacza to uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych. Za błędny Sąd uznał pogląd komornika zgodnie, z którym postanowienie dotyczące przyznanych kosztów zastępstwa nie można zaliczyć do czynności egzekucyjnych, gdyż niewątpliwie jest to czynność egzekucyjna o charakterze decyzyjnym, podjęta w ramach toczącego się postępowania, na podstawie przepisów prawa, przez powołany do tego organ egzekucyjny, w stosunku do osoby, co do której egzekucja może być prowadzona. Uchylenie czynności egzekucyjnych, nie niweczy ich jednak całkowicie. Oznacza to jednak, że skutki uchylenia czynności należy rozpatrywać w zależności od jej rodzaju biorąc pod uwagę również konkretną sprawę egzekucyjną. Jeżeli chodzi o wydanie postanowienia w przedmiocie kosztów zastępstwa prawnego Sąd Rejonowy uznał, że umorzenie egzekucji spowodowało uchylenie tego postanowienia, nie spowodowało jednak zniweczenia roszczenia o ich zwrot. Czego przejawem powinno być ich uwzględnienie przez komornika w postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie. Dopiero umieszczenie tych kosztów w postanowieniu daje pełen obraz poniesionych kosztów egzekucji, należnych opłat egzekucyjnych. Potencjalnie przecież komornik mógł przyznać pełnomocnikowi wyższą kwotę należności (po przeprowadzeniu egzekucji) na przykład ze względu na wyjątkowo duży nakład jego pracy. Wskazane zapatrywania potwierdza Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...). Sąd zwrócił uwagę, iż uchwała ta potwierdza wyrażony wcześniej pogląd sądu, że umorzenie postępowania powoduje uchylenie wcześniejszych czynności egzekucyjnych, w tym postanowienia w przedmiocie kosztów zastępstwa, bez względu na sposób umorzenia egzekucji. Sąd Rejonowy stwierdził, że wierzyciel niewątpliwie miał interes prawny w ustaleniu kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji w postanowieniu umarzającym postępowanie egzekucyjne, co pozwoli mu na dochodzenie tych kosztów w razie ewentualnego ponownego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub dysponowanie należnym roszczeniem w tym zakresie w sposób dowolny, co jest jego prawem podmiotowym. Sąd Rejonowy postanowił na podstawie powyższych okoliczności, zgodnie z § 2 kpc, polecić komornikowi uzupełnienie postanowienia z dnia 30 grudnia 2013 roku, w zakresie poniesionych przez wierzyciela kosztów zastępstwa procesowego w egzekucji wraz ze wskazaniem, w jakim zakresie koszty te zostały ściągnięte od dłużnika, w jakiej kwocie pozostają niepokryte oraz kogo i na czym rzecz koszty te obciążają w zakresie w jakim nie zostały ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem, o czym orzekł jak w pkt 1. sentencji postanowienia. W pkt 2. postanowienia, zgodnie z wnioskiem wierzyciela, z uwagi na uwzględnienie skargi w całości, sąd na podstawie art. § 10 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia(...), w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (...)zasądził od dłużniczki na rzecz wierzyciela koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Zażalenie na powyższe postanowienie zostało wniesione przez dłużnik oraz wierzyciela.

Dłużnik zaskarżając postanowienie w całości, wskazała, że wierzyciel pomimo spłacenia długu wznawia egzekucje, aby następnym postanowieniem komornika uzyskać koszty zastępstwa prawnego. Kolejno podniósł, że pełnomocnik wierzyciela pobrał te opłaty trzykrotnie. Jednocześnie dłużnik, złożyła wniosek o umorzenie zasądzonej od niego na rzecz wierzyciela kwoty 60 złotych, uzasadniając to swoją trudną sytuacją osobistą oraz materialną.

Z kolei wierzyciel zaskarżył ww. postanowienie w zakresie punktu II, wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania w łącznej kwocie 160 złotych. Nadto, wierzyciel wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Tak wnosząc rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, mogących mieć wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia - art. 98 § 1 kpc, w związku z art. 108 kpc oraz art. 770 kpc poprzez uznanie, iż zachodzą przesłanki do zasądzenia tytułem kosztów postępowania skargowego kwoty jedynie 60 zł.

W uzasadnieniu zażalenia wskazał, iż Sąd zasądzając koszty postępowania nie uwzględnił opłaty od skargi na czynność komornika w kwocie 100 złotych, który to był kosztem niezbędnym oraz celowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnik w zakresie odnoszącym się do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I zaskarżonego postanowienia, podlegało odrzuceniu, jako niedopuszczalne.

Zważenia wymaga, że w rozpoznawanej sprawie postępowanie toczyło się na skutek skargi wierzyciela na zaniechanie komornika w postaci uzupełnienia postanowienia z dnia 30 grudnia 2013 roku - o rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego poniesionych przez wierzyciela.

Sąd Rejonowy skargę tę uwzględnił i polecił komornikowi uzupełnienie ww. postanowienia, wydanego w sprawie Km 817/11 o orzeczenie w zakresie poniesionych przez wierzyciela kosztów postępowania egzekucyjnego.

Zgodnie z art. 767⁴ § 1 kpc zażalenie na postanowienie sądu, wydane w rozpoznaniu skargi na czynność lub zaniechanie komornika, przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie.

Żaden z takich wypadków nie zachodzi w rozpoznawanej sprawie.

W szczególności zaskarżone postanowienie to nie posiada charakteru określonego w art. 770 kpc, który głosi, że dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Nie ustala, bowiem ani wysokości przedmiotowych kosztów, a tym bardziej zasad obciążenia nimi stron niniejszego postępowania egzekucyjnego. Taki charakter będzie miało dopiero postanowienie komornika wydane zgodnie z poleceniem Sądu i będzie ono zaskarżalne skargą na czynność komornika i dalej zażaleniem na postanowienie wydane w jej rozpoznaniu. Odnotowania wymaga, że komornik wydał już takie postanowienie - w dniu 6 maja 2014 roku.

Możliwości zaskarżenia tego postanowienia nie przewiduje także żaden inny przepis kodeksu postępowania cywilnego. Nie posiada ono zwłaszcza charakteru kończącego postępowanie egzekucyjne lub jego wyodrębnioną część, w rozumieniu art. 394 § 1 kpc i wreszcie nie zamyka drogi do wydania takiego postanowienia.

W tym stanie rzeczy, należało, na podstawie art. 373 kpc, w zw. z art. 370 kpc, art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzec jak w punkcie 3 sentencji postanowienia.

Bezzasadne okazało się natomiast zażalenie dłużnik, w zakresie objętego punktem II zaskarżonego postanowienia, rozstrzygnięcia o kosztach postępowania skargowego. W szczególności brak jest podstaw do odstąpienia od obciążania dłużnik tymi kosztami na podstawie art. 102 kpc. Brak jest, bowiem w sprawie szczególnych okoliczności za tym przemawiających, za które nie może być uznana sama tylko trudna sytuacja życiowa i materialna dłużnik.

Reasumując, na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzeczono jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

Uwzględnieniu w całości podlegało natomiast zażalenie wierzyciela.

Sąd Rejonowy bezzasadnie i sprzecznie z treścią art. 98 § 3 kpc, pominął przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania skargowego poniesioną przez wierzyciel opłatę od skargi w kwocie 100 zł, która obok wynagrodzenia pełnomocnika procesowego, winna być zasądzona na rzecz wierzyciela, jako wygrywającego postępowanie.

Podsumowując, na podstawie art. 386 § 1 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Wreszcie wobec uwzględnienia zażalenia wierzyciela należało zasądzić od dłużnik na rzecz wierzyciela całość poniesionych przez tego ostatniego kosztów postępowania zażaleniowego, w postaci opłaty od zażalenia i wynagrodzenia pełnomocnika procesowego. Orzeczenie w tym przedmiocie zapadło na podstawie art. 108 § 1 kpc, w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc, w zw. z art. 99 kpc i znalazło się w punkcie 4 sentencji postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...)